

A SZERKESZTŐK MEGJEGYZÉSE

Kötetünkkel szándékaink szerint egy olyan hiányt szerettünk volna pótolni, amely első ízben ad magyar nyelven összefüggő és tágabb perspektívát kínáló kitekintést a kisebbségi politikai részvétellel kapcsolatos problematikára.

A kötet anyagainak egy részét és struktúráját arra a címadó konferenciára alapoztuk, amelyet az MTA leköszönő elnöke, Glatz Ferenc kezdeményezésére az MTA Kisebbségkutató Intézete, az MTA Társadalomkutató Központja, valamint az Európa Intézet Budapest közös szervezésében tartott meg 2002 tavaszán, Budapesten. Az egynaposra tervezett konferencia szűkös időkerete azonban nem tette lehetővé, hogy a politikusok mellett a felkért szakértők is kifejhessék véleményüket a témával kapcsolatban, ezért kötetünkben igyekeztünk külön fejezetben pótolni ezt a hiányt. Ennek a szerkesztői elvnek köszönhetően olyan szakértők számára is lehetőség nyílt a hozzászólásra, akik ugyan nem vettek részt a konferencián, de mérvadó véleményükkel hozzájárulhattak a kérdés elmélyítéséhez és több szempontot figyelembe vevő megközelítéséhez.

A másik szerkesztői elv bizonyos tekintetben arra a kisebbségi léthelyzetből fakadó stratégiára támaszkodott, amelynek egyik jól ismert meghatározója a szükségből erényt kovácsolás, amikor amellet döntött, hogy eltér a hagyományos konferenciakötetektől, azaz nem elégszik meg pusztán a konferencián elhangzott előadások publikálásával, hanem tovább tágítja annak keretét oly módon, hogy az ott elhangzottakat kiindulópontnak tekintí egy olyan kötethez, amely folyamatában igyekszik megragadni az adott kérdéskört. Jelen keret alapján mind térben, mind időben kirajzolódik a kötetben egyfajta *limes*, amelynek időkoordinátái a 2002–2004 közötti szakaszt próbálják átfogni.

Ebből a szerkesztői elvből az a hátrány származott, hogy azok a szerzők, akik közvetlenül a konferenciát követő időszakban elküldték számunkra kéziratukat, bennük az akkori releváns politikai helyzetre vonatkoztatva fogalmazták meg gondolataikat, amelyek némelyike a ma perspektívájából ítélve bizonyos vonatkozásokban anakronisztikusnak tűnhet. Ezért tőlük ezúton is elnézést kérünk. Egyrészt az említett tényből fakadó buktatót kiküszöbölendő, a dokumentációs anyagokat tartalmazó fejezetet kiegészítettük egy úgynevezett *Megjegyzések...* címet viselő rövid összefoglalóval, amely reményeink szerint hasznos eligazításul szolgál majd valamennyi, időközben aktualitását veszített adatnak a felfrissítéséhez és a változások okozta útvesztőkben való eligazodáshoz. Minden ilyen esetben a forrást megjelöltük. Másrészt viszont az említett szerkesztői elvnek az érvényesítése hozzásegítheti még a nem avatott olvasót is ahhoz, hogy jobban érzékelje a politikai élet alakulásának képlékenységet, és a már-már követhetetlennek tűnő szövevényes események alakulásában eligazítást nyerjen.

Mindezek mellett a szerkesztés folyamatában számunkra egyre több érv szólt amellett, hogy az előbbieken felvázolt nehézségek és buktatók ellenére is van létjogosultsága egy ilyen típusú összeállításnak, és hasznosítható hozadéka is, mivel folyamatában igyekszik rávilágítani arra a dinamikára, amelyet a politika természetéből adódóan egy állandó alakulásban levő bonyolult viszonyrendszer nyújthat.

A nagyobb lélegzetű harmadik dokumentációs fejezettel, valamint az azt megelőző kommentárral ezt a képlékenységet, ugyanakkor mélystruktúrájában folyamatosságot felmutató dinamikára próbáltunk rávilágítani azzal a reménnyel, hogy sorozatzáró kötetünk hasznos kézikönyvvül szolgál majd mindazok számára, akik akár szakmai szemszögből, akár pusztán a téma iránti érdeklődésből nyomon szeretnék követni a kisebbségek politikai részvételét és ezáltal sorsuk alakulását.

A szerkesztők